

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Tactus

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

S V S P I C I O.

SUSPICIO 1. **S**uspicio est assensus circa unam quid? contradictionis partem, cum in-
In quo assen- certitudine, & magna cum formidine
rat ab opinio- alterius partis. Differt ab opinione,
ne? quia fertur in partem deteriorem, cum
opinio in utramque partem indiscrimi-
natim feratur.

Et an suspi- 2. Quando quis ex levibus indicibus
cari malum temere, & voluntarie malum de prox-
de proximo imo suspicatur, secundum Sylvium in 2.
sit mortale? 2. *quest. 60. art. 2.* & alios peccat mortali-
ter, si malum sit grave, & persona ho-
nesta. Sed contrarium teneo cum Fabro
in 4. d. 15. q. 3. *disp. 54. c. 1. n. 10.* quia nul-
lum iudicium circa certitudinem est
mortale, per D. Thomam in 2. *cit. p. 3.*
2. 5. ref. 31.

3. Ex quibus delictis oriatur suspicio
hæresis. Vide V. *Inquisitorum jurisdictio*
in qua delicta, & V. *Suspectus de fide.*

T A C T V S.

TACTVS 1. **T**actus inhonesti inter non con-
impudici in- iuges, sicut & oscula, sunt pec-
ter solutos cata mortalia, nec in rebus veneris da-
sunt mortifi- tur parva materia, ut dictum est V. *Lux-*
feri. uria, num. 3. Si tamen fiant in Ecclesia,
non erunt sacrilegi, ut dictum est V.
Circumstantia, num. 43. At tactus ma-
nuum in choreis secundum consuetu-
dinem non sunt illiciti: nec mulier ne-
gare eos tenetur, si ab aliquo mala inten-
tione se tangi sciat, dum abest pericu-
lum sui consensus. *Filliucius tomo 2. tr.*
30. c. 10. numero 198. p. 3. tract. 5. ref. 22.
in fine. Sunt etiam liciti in aliquem bo-
num finem, etiam cum periculo pollu-
tionis involuntariae, ut dictum est V.
Pollutio, num. 3.

Sed inter 2. Liciti porro sunt tactus inter con-
conjuges, iuges, quoties non est periculum pollu-
secluso peri- tionis, & non est illis mortiferum, tan-
culo pollutio- gere, & osculari in vicem pudenda, quã-

vis sit actus nimis mollis, & libidini nis, sunt liciti,
dediti. *Fagundez tomo 2. tract. 30. c. 10. n. 11,* etiam in
195. *Contra Panormitanum in 4. dist. 31. pudendis*
q. 3. art. 1. concl. 6. p. 3. t. 4. ref. 225. Effet ta-
men mortiferum si vir membrum virile
in os uxoris immitteret, contra Sanchez
de matr. t. 3. lib. 2. disp. 17. n. 5. quem citavi
p. 2. t. 17. ref. 37. §. Ad secundum; quia hoc
non esset simpliciter osculum pudendo-
rum, sed quaedam irrumatio diversæ spe-
ciei, cum periculo consummandi præ-
postere. *Fagundez in dec. tom. 2. lib. 6. c. 3*
n. 19. p. 6. t. 7. ref. 7. §. Quarendum.

3. Ponit etiam Sanchez *disp. 45. n. 35.* **Et quando-**
alium casum in quo non sit illicitum **cumque ad-**
conjugibus se tangere libidinosè, cum **est periculum**
periculo pollutionis vel cum ipsa pollu- **pollutionis.**
tione non sit mortale: ut si id facerent
ad excitandum, & conservandum a-
morem, & tunc præter intentionem se-
queretur pollutio, aut si dum oscula &
tactus fiunt is, quia illa non petiit,
præter intentionem polluetur, vel
polluetur ille, qui petiit, ut ad copulam
se excitaret: nam uterque dat operam
rei licitæ, quam non tenetur deserere
ob periculum pollutionis, *p. 3. t. 4. ref. 217*
et 226. Sed in contrarium stat *Præposi-*
tus in 3. p. 9. dub. 25. n. 186. Nam, vel
periculum in his casibus præverti potest
per copulam legitimam, vel non potest:
si potest, ille qui motum sensit tenetur
illam petere sub mortali; quia nec
nimis gravis est; nec statui matrimo-
niali extraordinaria. Si non potest,
tenentur ab illis actibus abstinere e-
tiam sub mortali, quia repugnat fini
matrimonii. In ille. Et revera in his ma-
teriis cautè procedendum est, *p. 6. t. 7.*
ref. 65.

4. Si vir foemina calidior, semine **Nec foemina**
intra vas immisso, membrum extrahat, **non seminans**
foemina, quæ nondum complevit, **in copula, po-**
non potest se ad semen emitendum pro- **test postea se**
vocare manibus sine mortali: quia in **manibus pro-**
seminatione viri, quæ sola est necessa- **vocare.**
ria, jam completus manet actus maritalis
Rodriquez in summa p. 3. c. 88. numero 4.
Sanchez verò disp. 16. n. 12. & alii, existi-
mant posse, quia, quamvis semen mulie-
ris ad generationem non sit necessari-
um,

rum, multum tamen confert; unde illa provocatio dici potest complementum copulae maritalis: & alioqui foemina, quae frequenter viris frigidiores sunt, in omni copula se exponerent evidentissimo periculo peccati mortalis, p. 2. r. 17. res. 38. Adverte hic; quod si vir copulam inceptam, ex morbo, vel alia causa interrumpere, sequens inde, sed non intenta pollutio, secluso periculo consensus, non esset mortalis: quia sequeretur ex opere licito. Praepositus qu. 74. art. 10. dub. 1. Unde fornicans potest quaecumque ab actu retrocedere, etiam post semen emissum à meretrice, & cum periculoso seminandi extra vas. Vide Lessium lib. 4. cap. 3. dub. 7. n. 54. Adverte etiam, non esse licitum, sumere medicamentum ad convertendum semen in alium humorem, ut ejici licite possit, quia repugnat ejus institutioni: licet Sanchez disp. 1. 7. n. 15. vel 16. edit. V. nota dicat licere, p. 6. r. 6. res. 37.

Potest autem homo ex iusta causa copulam interrumpere. Etiam cum periculo pollutionis involuntaria.

Non tamen tangere libidinosè, verenda propria in absentia conjugis.

5. Si conjux in absentia alterius conjugis tangit libidinosè verenda propria. Sanchez disp. 44. num. 6. & post ipsum Praepositus qu. 6. dub. 36. numer. 188. & Hurtadus de matr. disp. 10. diff. 10. nu. 47. censent, non peccare mortaliter, si non refert illos tactus ad actum illicitum, etiam si sint commovenda & alteranda cum pollutionis periculo: quia quamvis illi tactus actu non referantur, ex sua tamen natura ordinantur ad actum conjugalem. Sed tu contrarium tene cum Sancio disput. 21. numer. 62. quia intrinsecè malum est, quod quod utatur proprio corpore ad explendam secum libidinem, p. 2. r. 17. res. 47. §. Ad tertium p. 3. tract. 4. res. 215. & p. 4. r. 4. res. 137.

SPONSIS de futuro tactus non sunt illiciti.

Secluso periculo pollutionis.

6. Inter sponsos de futuro tactus & oscula illicita esse, ait Hurtadus nu. 48. quia, cum nondum sit matrimonium, nihil est, quod illos excuset ab intemperantia. Quod si dicas, sponsalia tamquam inchoationem matrimonii, justificare tactus & oscula, quae sunt quaedam inchoatio copulae conjugalis: Responder quod inchoatio contractus non transfert dominium rei, & qui non habet dominium, non potest ea uti, nè inchoatè

Summa Diana,

quidem. Sed, si tactus non sint nimium impudici, ut partium verendarum, & absit periculum pollutionis, puto non esse mortiferos, & Sanchez disput. 46. nu. 50. idem docet si praevideatur securura pollutio, si ex alia parte concurrat justa causa, nimirum ad vitandam notam auferitatis & inurbanitatis. Et haec à fortiori procedunt in colloquiis, & aspectibus. Immo Salas in p. 2. tract. 2. quest. 74. tract. 13. disp. 6. sect. 26. num. 177. permittit aspectus pudendorum, quia aspectus non tantam connexionem habet cum copula, quantam tactus. Sed an hoc sit probabile ipse considera p. 2. r. 17. res. 6 p. 4. r. 4. res. 131. Adverte tamen, haec non procedere, quando sponsalia contracta sunt cum impedimento, & conditione, si Papa dispensaverit: nisi post obtentam dispensationem, res. 131. cit. §. Notandum. Quibus autem licita sunt oscula, & tactus, licitas quoque esse delectationes, & commotiones ex eorum cogitatione provenientes; quia sunt de obiecto licito, quod apprehenditur tanquam praesens res. 6. cit. §. Nota etiam.

Et multò minus colloquia, & aspectus.

Et delectationes ab illis proveniunt.

7. Confricare verenda brutorum ex curiositate videndi semen, est mortale, ob periculum pollutionis, vel affectus alienus inordinati, & propter violentam instituti naturam de tali semine non sic emittendo. Bonac de matr. quest. 4. punct. 9. num. 15. Et licet Sanchez disp. 46. num. 14. contrarium docuerit, quia ex tali contactu non excitatur delectatio admodum vehemens, & bruti generationem impedire, sicut etiam illud necare, non est mortale: haec tamen opinio in novissima suorum operum editione non reperitur, p. 2. r. 17. res. 37.

Confricare verenda brutorum, est mortale.

TERTIARIAE.

2. Tertiariae secundum Stratum Tertiarum in op. de Tert. c. 9. non comprehenduntur in reservatis Ordinarii, sed quoad ipsas reservare sibi potest aliquos casus Praelatus Regularis: quia hujus, non illius potestati subjiuntur.

§ § § § Pro-